॥४॥५॥६॥ क्रोधादीनामुत्पत्तिस्थितिलक्षणानिव्याख्याति लोभादित्यादिना लोभात्केनचिन्निमित्तेनोपहतात्क्रोधोभवति सचपरदोषैर्दृष्टैःउदीर्यतेउद्दीप्तोभवति॥७॥ सक्षमयातिष्ठतेनिरुध्यतेविनिवर्तते चेति एवंसर्वत्रद्रष्टव्यं ॥८॥ ९॥ परस्मिन्नसूयादोषदर्शनंतत्क्रोधाल्लोभाद्वाभवति दययानिवर्तते अत्रक्रोधादीनांव्युत्पादनप्रसंगेउद्देशक्रमोनादर्तव्यः असूयाचअवद्यदर्शनात्परस्मिन्दोषदर्शनात्एतिउदेति तत्त्वज्ञानात्वस्तुनोनिर्दोषत्वज्ञानादसूयाधीमतांनिवर्ततइत्यनुषंगः सार्द्धश्लोकोयं॥ १० ॥ मोहोविपरीतबुद्धिः ॥ ११ ॥मोहइत्याकृष्यते विधित्साआरंभप्रावण्यं इदमुभयंविरुद्धानिकौलिकादिशास्त्राणिये

एतेप्रमत्तंपुरुषमप्रमत्तास्तुदंतिच ॥ वृकाइवविलुंपंतिदृष्ट्वैवपुरुषंबलात् ॥ ४॥ एभ्यःप्रवर्ततेदुःखमेभ्यःपापंप्रवर्तते ॥ इतिमर्त्योविजानीयात्सततंपुरुषर्षभ ॥ ५॥ एतेषामुदयंस्थानंक्षयंचपृथिवीपते॥ हंततेकथयिष्यामिक्रोधस्योत्पत्तिमादितः॥ ६॥ यथातत्त्वंक्षितिपतेतदिहैकमनाःशृणु॥ लोभात्क्रोधःप्रभवतिप रदोषैरुदीर्यते॥७॥ क्षमयातिष्ठतेराजन्क्षमयाविनिवर्त्तते॥ संकल्पाज्जायतेकामःसेव्यमानोविवर्धते॥८॥ यदाप्राज्ञोविरमतेतदासद्यःप्रणश्यति॥ परासूया क्रोधलोभावंतराप्रतिमुच्यते॥ ९॥ दययासर्वभूतानांनिर्वेदाद्विनिवर्तते॥ अवद्यदर्शनादेतितत्त्वज्ञानाच्चधीमतां॥१०॥ अज्ञानप्रभवोमोहःपापाभ्यासात्प्रव र्तते॥ यदाप्राज्ञेषुरमतेतदासद्यःप्रणश्यति॥ ११॥ विरुद्धानीहशास्त्राणियेपश्यंतिकुरूद्वह ॥ विधित्साजायतेतेषांतत्त्वज्ञानान्निवर्तते ॥ १२॥ प्रीत्याशोकःप्र भवतिवियोगात्तस्यदेहिनः॥ यदानिरर्थकंवेत्तितदासद्यःप्रणश्यति॥ १३॥ परासुताक्रोधलोभादभ्यासाच्चप्रवर्त्तते ॥ दययासर्वभूतानांनिर्वेदात्सानिवर्तते ॥१४॥ सत्यत्यागात्तुमात्सर्यमहितानांचसेवया॥एतत्तुक्षीयतेतातसाधूनामुपसेवनात्॥ १५॥ कुलाज्ज्ञानात्तथैश्वर्यान्मदोभवतिदेहिनां॥एभिरेवतुविज्ञातैः सचसद्यःप्रणश्यति॥ १६॥ ईर्ष्याकामात्प्रभवतिसंहर्षाच्चैवजायते ॥ इतरेषांतुसत्वानांप्रज्ञयासाप्रणश्यति ॥ १७॥ विभ्रमाल्लोकबाह्यानांद्वेष्यैर्वाक्यैरसंम तैः ॥ कुत्सासंजायतेराजन्लोकान्प्रेक्ष्याभिशाम्यति ॥ १८ ॥ इतिकर्तुंनशक्तायेबलस्थायापकारिणे ॥ असूयाजायतेतीव्राकारुण्याद्विनिवर्तते ॥ १९ ॥ कृप णान्सततंदृष्ट्वाततःसंजायतेकृपा॥ धर्मनिष्ठांयदावेत्तितदाशाम्यतिसाकृपा॥ २०॥ अज्ञानप्रभवोलोभोभूतानांदृश्यतेसदा॥ अस्थिरत्वंचभोगानांदृष्ट्वाज्ञा त्वानिवर्तते॥ २१॥

पश्यंतितेषांजायते तत्त्वज्ञानात्सम्यग्वैदिकार्थज्ञानात्तत्रविश्वासाच्चनिवर्तते॥ १२ ॥ पुत्रादिप्रियवस्तुनाशेशोकोजायते सचशोचतोपिपुनर्दुर्लभइतिनिरर्थकइतिज्ञानान्नश्यती त्याह प्रीत्येति॥१३॥परासुताअत्यंतंअकार्यपारवश्यं अभ्यासादसकृदावृत्तेः दययाक्रोधपरासुतानिवर्तते निर्वेदाद्वैराग्याल्लोभादिजेतिभेदः॥१४॥१५॥१६॥१७॥१८॥इतिकर्तुंयथायोग्यंप्रतीकारंकर्तुं॥१९॥ कृपापिचित्तोन्माथकरीतिद्वेषवद्धेयैवेत्यभिप्रेत्याह कृपणानिति ॥ २० ॥ अज्ञानप्रभवोलोभइत्यत्रलोभपदेनभयंपाप्तं लोभस्यप्राग्व्याख्यातत्वात् कृपाभयमितिभयस्यापिप्रागुद्दिष्टत्वाच्च ॥ २१ ॥ ॥

Digitized by Google